

ระเบียบหอพรรณไม้ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (QBG)
ว่าด้วยการรับตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัย (Voucher Specimens)
สำหรับงานวิจัยด้านพฤกษเคมี เกษษ ภายวิภาค นิเวศ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัย (voucher specimens) หมายถึง ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บจากพืชต้นที่นำไปประกอบการวิจัย และเก็บรักษาไว้เพื่ออ้างอิงงานวิจัยด้านนั้น ๆ อาจเก็บรักษาไว้ในหอพรรณไม้ หรือเก็บไว้ที่สถาบัน หน่วยงาน หรือมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัย อนึ่ง ตัวอย่างพรรณไม้ของหอพรรณไม้ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (QBG) ใช้อ้างอิงสำหรับการตรวจสอบชนิดหรือเทียบเคียงกับตัวอย่างพรรณไม้ของผู้วิจัยเท่านั้น (ไม่ใช่ตัวอย่างจากพืชต้นที่ผู้วิจัยนำไปใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนั้น) ซึ่งอาจเป็นชื่อที่ยังไม่ถูกต้องหรืออาจต่างชนิดกันก็ได้

ผู้วิจัยที่มีความประสงค์จะนำตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัยของท่านมาเก็บรักษาไว้ที่หอพรรณไม้ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (QBG) จะต้องดำเนินการตามระเบียบ ดังนี้

1. ติดต่อกันท์กรักษ์ หอพรรณไม้เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการรับตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัยและศึกษาวิธีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้เพื่อใช้ในการอ้างอิงงานวิจัยแต่ละประเภทโดยละเอียดก่อนดำเนินการวิจัย
2. ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างจากต้นพืชที่นำไปประกอบการวิจัย อย่างน้อยต้นละ 1 ชิ้น โดยชิ้นตัวอย่างต้องประกอบด้วย กิ่งที่มีใบที่สมบูรณ์ ดอก และ/หรือ ผล นำมาอัดให้แห้ง โดยจัด (set) และตัดแต่งตัวอย่างลงในกระดาษหนังสือพิมพ์ ตัวอย่างต้องมีขนาดกว้าง-ยาวไม่เกิน 25 x 42 ซม. และแสดงส่วนต่างๆ ชัดเจน ได้แก่ ใบทั้งด้านหน้าและหลัง ดอกและ/หรือผลที่ไม่ถูกส่วนอื่นปิดบัง
3. ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างที่สมบูรณ์ที่สุด จัดอัดแห้งเรียบร้อย และติดป้ายหมายเลขผู้เก็บ (Tag) ตัวอย่างละ 1-2 ชิ้น อัดใส่กระดาษหนังสือพิมพ์ พร้อมแนบแผ่นบันทึกข้อมูลภาคสนาม (label) โดยไม่ต้องอาบนํ้ายาหรือเย็บตัวอย่างพรรณไม้
4. ผู้วิจัยต้องจัดทำแผ่นบันทึกข้อมูลภาคสนามขนาดประมาณ 10 x 15 ซม. โดยระบุรายละเอียดเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้
 - 4.1 ชื่อวงศ์พืช (Family)
 - 4.2 ชื่อวิทยาศาสตร์พืช (Scientific name)
 - 4.3 ชื่อพื้นเมือง (Local name ชื่อเรียกในท้องถิ่นที่เก็บพืชนั้น)
 - 4.4 วัน เดือน ปี ที่เก็บ (Date Month Year)
 - 4.5 สถานที่เก็บ (Locality) และ/หรือระดับความสูงจากน้ำทะเล (Altitude)
 - 4.6 ถิ่นที่อยู่ (Habitat) เช่น สภาพพื้นที่ จำนวนที่พบ
 - 4.7 บันทึกข้อมูล (Note) ลักษณะต่างๆ ของพืชที่ไม่สามารถเห็นได้เมื่อตัวอย่างแห้ง เช่น ความสูงทั้งต้น เปลือก นํ้ายาง กลิ่น สีของดอกและผล เป็นต้น
 - 4.8 ชื่อ และ หมายเลขผู้เก็บ (Collector name, Collector number)
 - 4.9 ระบุว่า เป็น voucher specimens ของการวิจัยเรื่องใด
5. นำส่งตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัยให้หอพรรณไม้สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พร้อมหนังสือนำส่งถึง กันท์กรักษ์ หอพรรณไม้ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัย โดยผู้วิจัยควรระบุสถานที่ติดต่อให้ครบถ้วน เพื่อจะได้แจ้งผลการดำเนินการพร้อมหมายเลขทะเบียนของหอพรรณไม้ (QBG number) ให้ทราบต่อไป

หมายเหตุ

- 1) ตัวอย่างที่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีดอก ผล หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้างต้น หอพรรณไม้ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาไม่รับตัวอย่างดังกล่าว และหอพรรณไม้ไม่รับรองความถูกต้องของการระบุชื่อวิทยาศาสตร์พืชโดยผู้วิจัย
- 2) ผู้วิจัยควรเก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัย ไว้ที่สถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่ทำการวิจัย ซึ่งจะสะดวกต่อนักวิจัยเอง ในการเข้าถึงตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงงานวิจัยเฉพาะด้านเหล่านั้น
- 3) ระยะเวลาตามขั้นตอนตั้งแต่รับตัวอย่างพรรณไม้จนถึงลงทะเบียนหมายเลขของหอพรรณไม้ (QBG number) ใช้เวลาประมาณ 30 วัน